

عنوان مقاله:

سیر تکوین قاب بندی و فضابندی در آثار تذهیب تاج الدین محمدحیدر شیرازی

محل انتشار:

دو فصلنامه هنرهای صناعی اسلامی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

میلاذ رفیعی - Tabriz Islamic Art University

فائزه عابدی - Tabriz Islamic Art University

خلاصه مقاله:

تذهیب یا زراندود کاری از شاخه های هنر نقاشی ایرانی محسوب می شود. هنرمندان زیادی در ادوار مختلف تاریخ ایران در این هنر مهارت داشتند و آثار ظریف و فاخری را برجای گذاشته اند که اغلب در حاشیه نگاره ها، متون ادبی و قرآنی کار شده است. از جمله مذہبان ایران در دوران صفوی و در مکتب شیراز تاج الدین محمدحیدر مذهب شیرازی (قرن ۱۱ هجری قمری) بوده است که آثار فاخر و متفاوتی را به یادگار گذاشته اند که برخی از این آثار در موزه توپ قاپی استانبول نگهداری می شود. در این پژوهش به تفکیک فضاهای رنگی و قاب بندی و فضابندی آثار تاج الدین حیدر پرداخته شده است که از مهم ترین دغدغه هنرمندان مذهب به شمار می آمده است. این پژوهش به روش توصیفی- تحلیلی نوشته شده و سؤالاتی که در این پژوهش به آن پاسخ داده شده آن است که اولاً تفاوت بین اصلاحات فنی قالب، فضابندی و قاب بندی چیست، ثانیاً تاج الدین محمد حیدر شیرازی در آثارش از چه نوع فضابندی و قاب بندی استفاده کرده است و ویژگی قاب بندی آثار وی چیست. با توجه به نتیجه انجام گرفته تفاوت قالب، فضابندی و قاب بندی در این است که قالب فرم کلی و نهایی اثر تذهیب است و فضابندی تفکیک فضاهای فرم کلی است و قاب بندی استفاده از جداول، نقوش، اسلیمی ها و غیره در فرم کلی است، و همچنین با توجه به تحلیل های صورت گرفته در آثار تاج الدین حیدر بیشتر از حاشیه هندسی، قاب اسلیمی و قاب های کنگره دار استفاده شده است. همچنین با توجه به محاسبات و اندازه گیری های انجام شده نیز می توان گفت که به طور میانگین بین ۳۰ تا ۷۰ درصد فضا به حاشیه اختصاص داده شده و همچنین متن آثار هم به طور میانگین ۳۰ تا ۶۰ درصد فضا را به خود اختصاص داده است که نشان می دهد وی از قاعده مشخصی در فضابندی استفاده نمی کرده و بیشتر سعی در خلق آثار متنوع و متفاوتی داشته است.

کلمات کلیدی:

Illumination, Template, Spatialization, Framing, Taj al-Din Mohammad Haidar Shiraz

تذهیب، قالب، فضابندی، قاب بندی، تاج الدین محمد حیدر شیرازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1429551>

